МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра загальноправових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.в.о. проректора
Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
О.В. Ведмідський
____ ____.2016

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни «МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО»

спеціальність 7.03040101 Правознавство
для здобувачів вищої освіти 5 курсу факультету заочного навчання цивільних осіб, що навчаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Дніпро – 2016

Плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Муніципальне право» для здобувачів вищої освіти 5 курсу факультету заочного навчання цивільних осіб, спеціальності 7.03040101 «Правознавство», державно-правової спеціалізації / Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 26 с.

РОЗРОБНИКИ:

Зимовець А.В., доцент кафедри загальноправових дисциплін юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Розглянуто на засіданні кафедри загальноправових дисциплін
05 липня 2016 року, протокол № 23

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
___ _____ 2016 р., протокол №

Завідувач кафедри загальноправових дисциплін юридичного факультету ДДУВС

_____ (Л.Р. Наливайко)
(підпис) (ініціали та прізвище)

«___» ____ 2016 року

© Наливайко Л.Р., 2016 рік
© ДДУВС, 2016 рік

Теми семінарських занять

ТЕМА 1. МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА, НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Поняття, предмет та методи муніципального права.
2. Муніципально-правові норми та муніципально-правові інститути. Класифікація муніципально-правових норм.
3. Система муніципального права та її структурні елементи.
4. Джерела муніципального права: поняття, види та класифікація.
5. Муніципальне право як наука. Предмет, система, джерела. Функції та методологія науки муніципального права.
6. Муніципальне право як навчальна дисципліна: поняття, система, завдання.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: муніципальне право, предмет муніципального права, метод муніципального права, муніципально-правові норми, муніципально-правові інститути, система муніципального права, джерела муніципального права, наука муніципального права, методологія науки муніципального права, муніципальне право як навчальна дисципліна

Рекомендована література до Теми 1: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 4.6, 5.14, 5.17, 5.20, 5.22, 5.29, 5.48, 5.54, 5.64, 5.65, 5.66, 5.73, 5.77, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 2. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Поняття та суть місцевого самоврядування:
- місцеве самоврядування як засада конституційного ладу;
- місцеве самоврядування як форма безпосередньої демократії;
- місцеве самоврядування як право територіальної громади на самостійне вирішення питань місцевого значення.

2. Історія становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні.

3. Теорії місцевого самоврядування: громадівська, державницька, соціального обслуговування, муніципального дуалізму та інші.

4. Принципи, завдання та функції місцевого самоврядування в Україні.

5. Конституційні засади взаємовідносин державної влади і місцевого самоврядування.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: місцеве самоврядування, періодизація місцевого самоврядування, теорія природних прав вільної громади, господарська (громадсько-господарська) теорія місцевого самоврядування, громадська (громадівська) теорія місцевого самоврядування, державна (державницька) теорія місцевого самоврядування, теорія самоврядних одиниць як юридичних осіб, соціологічні концепції місцевого самоврядування, теорія муніципального соціалізму, органічна теорія самоврядування, соціально-класова теорія місцевого самоврядування, теорія соціального обслуговування, теорія дуалізму муніципального управління (концепція дуалізму повноважень місцевого самоврядування), громадсько-державна теорія, принципи місцевого самоврядування, функції місцевого самоврядування, централізація влади, децентралізація влади, деконцентрація влади

Рекомендована література до Теми 2: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 4.6, 5.4, 5.5, 5.7, 5.10, 5.11, 5.12, 5.14, 5.21, 5.23, 5.24, 5.35, 5.40, 5.43, 5.44, 5.46, 5.48, 5.50, 5.51, 5.53, 5.79, 5.80, 5.856.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 3. ОСНОВНІ ФОРМИ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ УЧАСТІ ГРОМАДЯН У ЗДІЙСНЕННІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Форми безпосередньої участі громадян у здійсненні місцевого самоврядування: політико-правова природа, поняття, система.
2. Місцеві вибори як форма безпосередньої демократії у системі місцевого самоврядування.
3. Місцевий референдум – пріоритетна форма прямої демократії у місцевому самоврядуванні.
4. Загальні збори громадян за місцем проживання: конституційно-правові засади.
5. Інші форми безпосередньої участі жителів у здійсненні місцевого самоврядування.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: демократія, безпосередня демократія, форми безпосередньої демократії, місцеві вибори, виборчий процес, виборчий ценз, місцевий референдум, референдний процес, загальні збори, місцеві ініціативи, громадські слухання

Рекомендована література до Теми 3: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.19, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 5.30, 5.31, 5.37, 5.38, 5.58, 5.60, 5.61, 5.62, 5.67, 5.69, 5.70, 5.75, 5.76, 5.78, 5.81, 5.83, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 4. СУЧАСНА СИСТЕМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Поняття системи місцевого самоврядування та її елементи.
2. Територіальна громада – як первинний елемент системи місцевого самоврядування.
3. Представницькі органи місцевого самоврядування.
4. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад.
5. Місце та роль органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування.
6. Асоціації та інші форми добровільного об’єднання органів місцевого самоврядування.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: система місцевого самоврядування, територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, обласні та районні ради, сільський, селищний, міський голова, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, органи самоорганізації населення, асоціації місцевого самоврядування, кондомініум

Рекомендована література до Теми 4: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 4.15, 5.2, 5.8, 5.15, 5.41, 5.45, 5.48, 5.57, 5.65, 5.67, 5.72, 5.74, 5.75, 5.76, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 5. МАТЕРІАЛЬНО-ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Поняття та принципи матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування.
2. Поняття, об’єкти та правовий режим комунальної власності.
3. Фінансова основа місцевого самоврядування: поняття, правова регламентація, загальні положення.
4. Місцеві податки і збори. Роль місцевих податків і зборів у забезпеченні фінансової автономії місцевого самоврядування.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування, принципи матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування, власність, форми власності, комунальна власність, муніципальна власність, гарантії муніципальної власності, місцеві податки, місцеві збори, бюджет, бюджетний процес, міжбюджетні трансферти, місцеві бюджети, доходи бюджету місцевого самоврядування, видатки бюджету місцевого самоврядування, бюджет розвитку місцевих бюджетів, спеціальний фонд бюджету місцевого самоврядування, дотація, субвенція

Рекомендована література до Теми 5:[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.1, 4.3, 4.5, 4.10, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 6. ГАРАНТІЇ ТА ЗАХИСТ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Поняття та система гарантій місцевого самоврядування.
2. Загальні та спеціальні (правові) гарантії місцевого самоврядування. Заборона обмежувати права місцевого самоврядування.
3. Судовий захист прав та інтересів місцевого самоврядування.
4. Захист прав місцевого самоврядування в Конституційному Суді України.
5. Захист прав місцевого самоврядування в судах загальної юрисдикції.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: система гарантій місцевого самоврядування, загальні гарантії місцевого самоврядування, економічні гарантії, політичні гарантії, соціальні гарантії,

духовні гарантії, міжнародні гарантії, спеціальні гарантії місцевого самоврядування, гарантії організаційної самостійності місцевого самоврядування, гарантії фінансово-економічної самостійності місцевого самоврядування, гарантії захисту прав місцевого самоврядування, судовий захист прав місцевого самоврядування, місцеві суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані конституційне подання, конституційне звернення

Рекомендована література до Теми 6:[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 4.4, 4.16, 4.19, 5.3, 5.6, 5.5, 5.34, 5.56, 5.68, 5.71, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 7. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Поняття та види відповідальності за порушення норм муніципального права. Підстави відповідальності.
2. Форми відповідальності у муніципальному праві.
3. Особливості відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування перед державою, територіальною громадою, фізичними та юридичними особами.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: муніципально-правова відповідальність, відповідальність у місцевому самоврядуванні, ознаки відповідальності у місцевому самоврядуванні, деліктоздатність, фактична підстава, нормативна підстава, форми відповідальності, конституційна відповідальність, дисциплінарна відповідальність, цивільна відповідальність, адміністративна відповідальність, кримінальна відповідальність посадових осіб місцевого самоврядування, муніципально-правова санкція, відкликання депутата місцевої ради виборцями, дисциплінарні санкції, майнові санкції, процесуальні санкції.

Рекомендована література до Теми 7: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 5.1, 5.9, 5.16, 5.25, 5.42, 5.52, 5.65, 5.70, 5.84, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 8. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ ТА ІНШИХ МІСТАХ УКРАЇНИ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Роль міста в українському суспільстві. Основні напрямки та принципи міського розвитку в Україні.
2. Організація роботи органів місцевого самоврядування в столиці України – Місті-герої Києві. Організаційно-правова основа та посадові особи органів місцевого самоврядування в Києві, їх функції та повноваження.
3. Система місцевого самоврядування у місті Дніпропетровські:
- територіальна громада міста;
- міський голова;
- міська рада;
- виконавчі органи;
- районні ради;
- органи самоорганізації.
4. Порядок здійснення місцевого самоврядування в Дніпропетровську. Організація роботи Дніпропетровської міської ради та постійних комісій ради.
5. Порядок здійснення місцевого самоврядування в м. Севастополі. Організація роботи органів місцевої влади у м. Севастополі. Посадові особи органів місцевого самоврядування у м. Севастополі, їх функції та повноваження.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: місто, міський розвиток, напрями міського розвитку, принципи міського розвитку, урбанізація, спеціальний статус міст, регламент міської ради, секретар, міськради, тимчасові комісії, постійні комісії, робочі групи, фракції, депутатські групи, виконком, керуючий справами виконкому, департамент, управління, відділ.

Рекомендована література до Теми 8: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.17, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.2, 4.5, 4.12, 4.14, 4.18, 5.13, 5.18, 5.19, 5.33, 5.34, 5.36, 5.39, 5.47, 5.49, 5.53, 5.82, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 9. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Муніципальні системи (моделі, типи) управління у зарубіжних країнах: види та загальна характеристика.
2. Особливості організації муніципальної влади в зарубіжних країнах, таких як: США, Велика Британія, ФРН, Франція та інші країни.
3. Сучасні муніципальні реформи в зарубіжних країнах: напрями та етапи.
4. Міжнародні стандарти в галузі місцевого самоврядування.
5. Європейська хартія місцевого самоврядування: мета, загальна характеристика та структурні елементи.
6. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування: структура, основні положення.
7. Стамбульська Декларація з проблем поселень людей: загальні положення та структурні елементи.
8. Європейська Декларація прав міст: зміст та основні засади.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: англосаксонська (англо-американська) система, континентальна (європейська, французька) система, радянська система, іберійська система, змішана система, позитивний принцип правового регулювання, негативний принцип правового регулювання, організаційно-правові форми місцевого самоврядування, «сильна рада – слабкий мер», «сильний мер – рада», «рада - менеджер», комбінована форма, комісійна форма, структурні реформи, функціональні реформи, організаційні реформи, комуна, муніципалітет, департамент, земля, регіони, провінції, централізація, децентралізація, деконцентрація, агломерація, конфедерації міст, синдикати комун, дистрикти, міські об’єднання, міжнародні стандарти

Рекомендована література до Теми 9:[2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 5.55, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

Критерії оцінювання
Критерії оцінювання аудиторної роботи
студентів (слухачів) на семінарських та практичних заняттях

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Теоретичні питання, винесені на розгляд, **засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані** необхідні практичні навички та вміння; **всі** навчальні завдання, передбачені планом заняття, **виконані** в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується **на глибокому знанні** чинного законодавства з муніципального права, теорії та правозастосовної практики.
4	Теоретичні питання, винесені на розгляд, **засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані** необхідні практичні навички та вміння; **всі** передбачені планом заняття навчальні завдання **виконані** в повному обсязі **з неістотними неточностями**. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань **переважно ґрунтується на знанні** чинного законодавства з муніципального права, теорії та правозастосовної практики.
3	Студент, слухач в основному **готовий до заняття,** бере участь в обговоренні матеріалу, теоретичні питання, винесені на розгляд, **у цілому засвоєні;** практичні навички та вміння мають **поверхневий характер**, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, **виконані**, **деякі** види завдань виконані **з помилками.**
2	Студент, слухач не проявляє активності під час заняття, але намагається брати участь в обговоренні матеріалу, теоретичні питання, винесені на розгляд, **засвоєні частково, прогалини** у знаннях **не носять істотного характеру**, але є суттєвими, практичні навички та вміння **сформовані недостатньо**; **частину** практичних завдань або казусів **виконано, деякі** з виконаних завдань **містять істотні помилки,** які потребують подальшого усунення.
1	Студент **не готовий до заняття, не знає** більшої частини програмного матеріалу, **з труднощами виконує** завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, **допускає змістовні помилки, не володіє** відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	**Відсутність на занятті**

Рекомендована література

1. Основні нормативні акти:

1.1 Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141 ; Офіційний вісник України. — 2010. — №72/1 Спеціальний випуск. — С. 15. — Ст. 2598;

1.2. акти міжнародного права:

1.2.1. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування // Місцеве самоврядування. — 1997. — № 1-2. — С. 90-96.

1.2.2 Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.rada.gov.ua.

1.2.3 Європейська хартія про місцеве самоврядування 1985 року // Віче. 1993. — № 6. — С. 33-39.

1.2.4 Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 року // Офіційний вісник України. — 2006. — № 50. — Ст. 3381.

1.3. закони:

1.3.1 Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (зі змінами і допов.) //Відомості Верховної Ради України. — 2010. — № 50-51. — Ст.572.

1.3.2 Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1984. — № 51. — Ст. 1122.

1.3.3 Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 18. — Ст. 133.

1.3.4 Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25. — Ст. 131.

1.3.5 Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів : Закон України від 10 липня 2010 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради. — 2010. — № 35-36. — Ст. 491.

1.3.6 Про всеукраїнський та місцеві референдуми : Закон України від 03 липня 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 33. — Ст. 443.

1.3.7 Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 24. — Ст. 170.

1.3.8 Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 20-21. — Ст. 190.

1.3.9 Про місцеві ініціативи : Проект Закону України від 03 листопада 2011 року. — 2011. — №9404. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://search.ligazakon.ua

1.3.10Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11 липня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 48. — Ст. 254.

1.3.11Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України від 23 вересня 1997 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 49. — Ст. 299.

1.3.12Про правонаступництво України : Закон України від 12 вересня 1991 року // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 46. — Ст. 618.

1.3.13Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування : Закон України від 15 липня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. —

1997. — № 38. — Ст. 249.

1.3.14Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 червня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 33. — Ст. 175.

1.3.15Про статус депутатів місцевих рад : Закон України від 11 липня 2002 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 40. — Ст. 290.

1.3.16Про столицю України - місто-герой Київ : Закон України від 15 травня 1999 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 11. — Ст. 79.

1.3.17Про Центральну виборчу комісію : Закон України від 30 червня 2004 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 5. — Ст. 17.

1.4. підзаконні акти:

1.4.1. Положення про державну реєстрацію статутів територіальних громад. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 193-195.

1.4.2 Положення про Координаційну раду з питань місцевого самоврядування при Голові Верховної Ради України. Затверджено рішенням Координаційної Ради при Голові Верховної Ради України від 19 листопада 1998 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 157-159.

1.4.3 Порядок контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 березня 1999 року (зі змінами і допов.) // — 1999 — № 339 — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.rada.gov.ua.

1.4.4 Про День місцевого самоврядування : Указ Президента України від 25 листопада 2000 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 145.

1.4.5 Про Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню України : Указ Президента України від 24 червня 2010 року // Офіційний вісник України. — 2010. — № 49.

1.4.6 Про державну підтримку розвитку місцевого самоврядування в Україні : Указ Президента України від 30 серпня 2001 року (зі змінами і допов.) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 86-87.

1.4.7 Про деякі питання забезпечення здійснення повноважень місцевими державними адміністраціями : Указ Президента України від 16 квітня 2010 року (зі змінами і допов.) // — 2010 — № 542 — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.rada.gov.ua.

1.4.8 Про затвердження Положення про роботу з кадрами в центральних і місцевих органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 вересня 1995 року. —1995. — №747. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.rada.gov.ua.

1.4.9 Про заходи щодо підвищення ефективності роботи і відповідальності територіальних підрозділів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та забезпечення їх взаємодії з Радою міністрів Автономної Республіки Крим та місцевими державними адміністраціями : Указ Президента України від 05 листопада 1996 року (зі змінами і допов.) // — 1996 — № 1035. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.rada.gov.ua.

1.4.10Про заходи щодо провадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22 липня 1998 року (зі змінами і допов.) // — 1998 — № 810 — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.rada.gov.ua.

1.4.11Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента від 10 червня 1997 року (зі змінами і допов.) // Урядовий кур'єр. — 1997. — № 107-108.

1.4.12Про проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 38. — Ст. 502.

1.4.13Про фінансове забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 грудня 1997 року — 1997. — № 1349. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.rada.gov.ua.

1.4.14Програма державної підтримки розвитку місцевого самоврядування в Україні : Указ Президента України від 30 серпня 2001 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 88-94.

1.5. постанови, інші рішення, роз'яснення судів (Конституційного,Верховного тощо):

1.5.1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень ч. 5 ст. 6, ч. 1 ст. 11, ч. 4 ст. 16, пунктів 3, 5, 6, 9, 10, 16 ч. 1 ст. 26, частин 3 і 4 ст. 41, ч. 6 ст. 42, статей 51, 52, 53, 54, ч. 4 ст. 61, ч. 1 ст. 62, ч. 1, 6, 7 ст. 63, частин 4, 5, 6 ст. 78, частин 3, 5, 7 ст. 79, абз. 3 п. 2 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про місцеве самоврядування) від 09.02.2000 р. № 1-рп/2000

1.5.2 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень ч. 1 ст. 140 Конституції України (справа про об'єднання територіальних громад) від 18.06.2002 р. № 12-рп/2002

1.5.3 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України та конституційним поданням 56 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частин 1, 2, 3, 4 ст. 118, ч. 3 ст. 133, частин 1, 2, 3 ст. 140, ч. 2 ст. 141 Конституції України, ст. 23, п. 3 ч. 1 ст. 30 Закону України «Про державну службу», статей 12, 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статей 10, 13, 16, п. 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України

«Про столицю України - місто-герой Київ», статей 8, 10 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ст. 18 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (справа про особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті Києві) від 25.12.2003 р. № 21-рп/2003

1.5.4 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положення ч. 4 ст. 12 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо сумісності посади сільського, селищного, міського голови з мандатом депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим (справа щодо сумісності посади сільського, селищного, міського голови з мандатом депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим) від 20.05.2004 р. № 12-рп/2004

1.5.5 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 61 народного депутата України про офіційне тлумачення положень п. 10 ч. 1 ст. 106, частин 1, 2, 4 ст. 118, ч. 3 ст. 133, ч. 2 ст. 140 Конституції України, ч. 4 ст. 1, ч. 2 ст. 8, ч. 4 ст. 9 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», п. 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ» (справа про особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування в районах міста Києва) від 13.10.2005 р. № 9-рп/2005

1.5.6 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень ч. 2 ст. 19, ст. 144 Конституції України, ст. 25, ч. 14 ст. 46, ч.1, 10 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) від 16.04.2009 р. № 7-рп/2009

1.5.7 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Київської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 141 Конституції України від 04. 06. 2009 р № 13-рп/2009

1.5.8 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень ч. 5 ст. 6, ч. 1 ст. 11, ч. 4 ст. 16, пунктів 3, 5, 6, 9, 10, 16 ч. 1 ст. 26, частин 3 і 4 ст. 41, ч. 6 ст. 42, статей 51, 52, 53, 54, ч. 4 ст. 61, ч. 1 ст. 62, ч. 1, 6, 7 ст. 63, частин 4, 5, 6 ст. 78, частин 3, 5, 7 ст. 79, абз. 3 п. 2 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про місцеве самоврядування) від 09.02.2000 р. № 1-рп/2000

1.5.9 Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень ч. 1 ст. 140 Конституції України (справа про об’єднання територіальних громад) від 18.06.2002 р. № 12-рп/2002

1.5.10Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України та конституційним поданням

56 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частин 1, 2, 3, 4 ст. 118, ч. 3 ст. 133, частин 1, 2, 3 ст. 140, ч. 2 ст. 141 Конституції України, ст. 23, п. 3 ч. 1 ст. 30 Закону України «Про державну службу», статей 12, 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статей 10, 13, 16, п. 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ», статей 8, 10 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ст. 18 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (справа про особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті Києві) від 25.12.2003 р. № 21-рп/2003

1.5.11Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положення ч. 4 ст. 12 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо сумісності посади сільського, селищного, міського голови з мандатом депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим (справа щодо сумісності посади сільського, селищного, міського голови з мандатом депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим) від 20.05.2004 р. № 12-рп/2004

1.5.12Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 61 народного депутата України про офіційне тлумачення положень п. 10 ч. 1 ст. 106, частин 1, 2, 4 ст. 118, ч. 3 ст. 133, ч. 2 ст. 140 Конституції України, ч. 4 ст. 1, ч. 2 ст. 8, ч. 4 ст. 9 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», п. 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ» (справа про особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування в районах міста Києва) від 13.10.2005 р. № 9-рп/2005

1.5.13Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень ч. 2 ст. 19, ст. 144 Конституції України, ст. 25, ч. 14 ст. 46, ч.1, 10 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) від 16.04.2009 р. № 7-рп/2009

1.5.14Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Київської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 141 Конституції України від 04. 06. 2009 р № 13-рп/2009

1.5.15Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Вищого адміністративного суду України щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 143 Конституції України, пунктів «а», «б», «в», «г» статті 12 Земельного кодексу України, пункту 1 частини першої статті 17 Кодексу адміністративного судочинства України від 01. 04. 2010 р. № 10-рп/2010.

1.5.16Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 49 народних депутатів України і виконавчого комітету Вінницької міської ради щодо офіційного тлумачення положень

статей 38, 78 Конституції України, статей 1, 10, 12, ч. 2 ст. 49 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про сумісництво посад народного депутата України і міського голови) від 06.07.1999 р. № 7-рп/99

1.5.17Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 49 народних депутатів України і виконавчого комітету Вінницької міської ради щодо офіційного тлумачення положень статей 38, 78 Конституції України, статей 1, 10, 12, ч. 2 ст. 49 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про сумісництво посад народного депутата України і міського голови) від 06.07.1999 р. № 7-рп/99

2. Підручники:

2.1. Батанов О. В. Муніципальне право України : підручник / О. В. Батанов ; від. ред. М. О. Баймуратов. — Х. : Одіссей, 2008. — 528 с.

2.2 Бондарь Н. С. Муниципальное право Российской Федерации / Н. С. Бондарь, В. И. Авсеенко, С. Н. Бочаров и др. : учебник для вузов / под ред. проф. Н. С. Бондаря. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2003. — 559 с.

2.3 Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник для студ. вищих навч. закл. / за ред. С. Г. Серьогіної. — Х. : Право, 2005. — 256 с.

2.4 Конституційне право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Колісника, Ю. Г. Барабаша. — Х. : Право, 2008. — 416 с.

2.5 Конституційне право України : підручник / за ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. — К. : Ін Юре, 2002. — 544 с.

2.6 Конституційне право України / за ред. В. Я. Тація, В. Ф. Погорілка, Ю. М. Тодики. — К. : Український центр правничих студій, 1999. — 376 с.

2.7 Конституційне право України. Академічний курс : підруч. для вищ. навч. закл. : у 2 т. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — К. : Юридична думка, 2008. — Т. 2. — 800 с.

2.8 Муніципальне право України : підручник / кол. авт. ; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 592 с.

2.9 Муніципальне право України: підручник / за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. — К. : Юрінком Інтер, 2001. — 352 с.

2.10 Погорілко В. Ф. Конституційне право України : підручник / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за заг. ред. В. Ф. Погорілка. — К. : Наукова думка ; Прецедент, 2006. — 344 с.

2.11 Погорілко В. Ф. Конституційне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за ред. В. Ф. Погорілка. — К. : Юридична думка, 2006. — Т. 1. — 544 с.

2.12 Скрипнюк О. В. Конституційне право України: академ. курс : підруч. для студ. ВНЗ / О. В. Скрипнюк ; МОН України, Нац. ун-т «Остроз. акад.», Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — К. : Ін Юре, 2010. — 669 с.

2.13 Фрицький О. Ф. Конституційне право України : підручник / О. Ф. Фрицький. — 3-е вид., переробл. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 512 с.

2.14 Чушенко В. І. Конституційне право України : підручник / В. І. Чушенко, І. Я. Заяць. — К. : Ін Юре, 2007. — 488 с.

2.15 Шляхтун П. П. Конституційне право України : підручник / П. П. Шляхтун. — К. : Освіта України ; КНТ, 2008. — 592 с.

3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

3.1. Біленчук П. Д. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право) / П. Д. Біленчук, В. В. Кравченко, М. В. Підмогильний : навч. посіб. — К. : Атіка, 2000. — 303 с.

3.2 Біленчук П. Д., Задояний М. Т., Форостовецъ В. А. Місцеві податки і збори: правове регулювання: Навчальний посібник / За ред. П. Д. Біленчука. — К. : Атіка, 1999. — 120 с.

3.3 Виборче право України : навч. посіб. / за ред. В. Ф. Погорілка, М. І. Ставнійчук. — К. : Парламентське вид-во, 2003. — 383 с.

3.4 Волков В. Д. Коммунальное право Украины / В. Д. Волков, Р. Ф. Гринюк, К. А. Захарченко : учебное пособие. — Донецк : ДонГУ, 1997. — 217 с.

3.5 Задорожня Г. В. Конституційне право України : навч. посіб. / Г. В. Задорожня. — К., 2009. — 128 с.

3.6 Колодій А. М. Державне будівництво і місцеве самоврядування / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник : навч. посіб. — К. : Юрінком Інтер, 2001. — 304 с.

3.7 Конституційне право України : навч. посіб. / Ю. І. Крегул, В. І. Орленко, В. В. Ладиченко, М. І. Зубок, В. А. Погарченко. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2003. — 418 с.

3.8 Конституційне право України : словник-довідник / Л. І. Лазор, В. П. Михайлюк, С.Ф. Рашидов, В.А. Дроговоз ; Східноукр. нац. ун-т ім. В.Даля. — Луганськ, 2008. — 215 с.

3.9 Конституційне право України : темат. слов. / ред. : В. В Галунько; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Херсон : Херсон. міськ. друк., 2010. — 132 с.

3.10 Кравченко В. В. Конституційне право України : навч. посіб. / В. В. Кравченко. — 6-е вид. випр. та допов. — К. : Атіка, 2007. — 592 с.

3.11 Кравченко В. В. Муніципальне право України : навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітцик. — К. : Атіка, 2003. — 672 с.

3.12 Кравченко В. В., Пітцик М. В. Муніципальне право: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2003. — 672 с.

3.13 Лазор О. Д. Місцеве самоврядування. Вітчизняний та зарубіжний досвід : навч. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. — 2-е вид., допов. і переробл. — К. : Дакор, 2004. — 560 с.

3.14 Лазор О. Д. Основи місцевого самоврядування: навч. посіб. 3-тє видання доповнене і перероблене. — К. : Центр навчальної літератури, 2003. — 432 с.

3.15 Лазор О. Д. Служба в органах місцевого самоврядування: наук.-практ. коментар : навч. посіб. (Публічна служба) / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. — К : Дакор, КНТ, 2005. — 368 с.

3.16 Майданник О. О. Конституційне право України : навч. посіб. / О. О. Майданник. — К. : Алерта, 2011. — 380 с.

3.17 Мучнік Г.О. Хартія міста Одеси: Проект. — Одеса, 1999.

3.18 Наливайко Л. Р. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права (Explanatory Terminological Dictionary on Constitutional law) / Л. Р. Наливайко, М. В. Беляєва. — 2-е вид. допов. — Запоріжжя : Дніпровський металург, 2010. — 304 с.

3.19 Прієшкіна О. В. Місцеве самоврядування в Україні: правове регулювання безпосередньої демократії : навч. посібник. — К. : Кондор. — 2004. — 336 с.

3.20 Пухтинський М. Розвиток місцевого самоврядування в Україні: стан, проблеми, перспективи. — К. : Логос, 2002. — 212 с.

3.21 Свирский Б. М. Государственное строительство и местное самоуправление в Украине / Б. М. Свирский. — Х. : Эспада, 2001. — 487 с.

3.22 Серьогін В. О. Конституційне право України : навч. посіб. / В. О. Серьогін. — Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2010. — 368 с.

3.23 Совгиря О. В. Конституційне право України : навч. посіб. / О. В. Совгиря, Н. Г. Шукліна. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 632 с.

3.24 Энциклопедический юридический словарь / [Додонов В. Н. и др.]. — 2-е. изд. — М. : ИНФРА-М, 1999. — 367 с.

3.25 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 1 : А-Г. — 672 с.

3.26 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1999. — Т. 2 : Д-Й. — 744 с.

3.27 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2001. — Т. 3 : К-М. — 792 с.

3.28 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 4 : Н-П. — 720 с.

3.29 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 5 : П-С. — 736 с.

3.30 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 6 : Т-Я. — 768 с.

4. Монографії та інші наукові видання:

4.1. Алексєєв В. М. Власність територіальних громад в Україні: шляхи розвитку : моногр. / В. М. Алексєєв ; Ін-т законодавства ВРУ. — Чернівці : Технодрук, 2007. — 335 с.

4.2 Бальцій Ю. Ю. Правовий статус міського голови в Україні : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук : 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право» / Ю. Ю. Бальцій. — Одеса, 2006. — 19 с.

4.3 Взаємодія органів місцевого самоврядування і громадськості : Моногр. / Л.В. Беззубко, А.В. Стойка, Д.В. Кольцова, О.В. Скопец, Я.О. Нівінська ; Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. — Донецьк : Норд-компьютер, 2006. — 204 с.

4.4 Делія Ю. В. Правові основи місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук : 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право» / Ю. В. Делія. — К., 2000. —18 с.

4.5 Кампо В. М. Місцеве самоврядування в Україні. — К. : Ін-Юре, 1997. — 34 с.

4.6 Карлов О. О. Формування інституту місцевого самоврядування. — К., 1993. — 112 с.

4.7 Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики : моногр. / Ю.В. Делія ; Ред.: В.Ф. Погорілко ; Донец. юрид. ін-т МВС при Донец. нац. ун-ті, Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. — Донецьк, 2004. — 277 с.

4.8 Конституція України : наук.-практ. коментар / В. Б. Авер'янов, О. В. Батанов, Ю. В. Баулін та ін. ; ред. кол. В. Я. Тацій, Ю. П. Битяк, Ю. М. Грошевой та ін. — Х. : Право ; К. : Ін Юре, 2003. — 808 с.

4.9 Конституція України : наук.-практ. коментар / редкол. : В. Я. Тацій (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. — 2-е вид., переробл. і доповн. — Х. : Право, 2011. — 1128 с.

4.10 Кравченко В. І. Фінанси місцевих органів влади. Основи теорії і практики. — К. : НДФІ, 1997. — 276 с.

4.11 Куйбіда В. С. Конституційно-правові основи самоврядування в містах обласного значення : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук : 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право» / В. С. Куйбіда. — Харків, 2001. — 20 с.

4.12 Куйбіда В. Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні. — Львів: Літопис, 2001. — 124 с.

4.13 Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства : моногр. / П. М. Любченко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. — Х.: Одіссей, 2006. — 352 с.

4.14 Молибога Р. М. Політико-правові засади становлення міської влади в столиці України в умовах сучасного державотворення: автореф. дис.

на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук : 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право» / Р. М. Молибога. — К., 2005. — 19 с.

4.15 Органи самоорганізації населення: проблеми і шляхи рішення : моногр. / Л. В. Беззубко, Д. В. Кольцова ; Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. — Донецьк : Норд-Прес, 2006. — 122 с.

4.16 Пешин Н. Л. Особенности государственного контроля за местным самоуправлением / Н. Л. Пешин // Конституционное и муниципальное право: научно-практическое и информационное издание. — М.: ИГ «Юрист». — 2007. — № 4. — С. 33-37.

4.17 Погорілко В. Ф. Референдуми в Україні: історія та сучасність : монографія / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. — К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. — 248 с.

4.18 Шкабаро В. М. Конституційно-правовий статус міста в Україні : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук : 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право» / В. М. Шкабаро. — К., 2005. — 17 с.

4.19 Щебетун І. С. Організаційно-правові гарантії місцевого самоврядування в Україні : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук : 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право» / І. С. Щебетун. — Харків, 2002. — 18 с.

5. Інші джерела:

5.1. Армаш Н. О. Загальна характеристика відповідальності сільського, селищного та міського голів / Н. О. Армаш // Вісник Запорізького юридичного інституту. — 2004. — № 7. — С. 7-16.

5.2. Баєва Л. Статут територіальної громади як засіб реалізації конституційного права громадян на участь у місцевому самоврядуванні / Л. Баєва // Підприємництво, господарство і право. — 2010. — № 4. — С. 11-14.

5.3 Батанов О. В. Гарантії місцевого самоврядування в Україні: деякі проблемні питання теорії / О. В. Батанов // Держава і право. — К, 2004. — Вип. 23. — С. 132-138.

5.4 Батанов О. В. Муніципальна влада у контексті класичного світового муніципалізму: критичний аналіз сучасних теорій / О. В. Батанов // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2010. — № 3. — С. 39-51.

5.5 Батанов О. В. Муніципальна влада та актуальні проблеми формування наукових основ місцевого самоврядування в Україні / О. В. Батанов // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. — 2006. — № 3. — С. 26-33.

5.6 Батанов О. В. Система гарантій місцевого самоврядування в Україні: проблемні питання теорії / О. В. Батанов // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. Т. 3. — Одеса : Юридична література, 2004. — С. 147-158.

5.7 Батанов О. Концептуальні аспекти реформи конституційної моделі місцевого самоврядування в Україні / О. Батанов // Право України. —

2009. — № 12. — С. 117-125.

5.8 Батанов О. Органи самоорганізації населення. Як вони бачаться в Києві / О. Батанов // Віче. — 2002. — № 10. — С. 5-12.

5.9 Бевзенко В. Місцеве самоврядування в адміністративному судочинстві України: питання теорії та практики / В. Бевзенко // Юридична Україна. — 2009. — № 9. — С. 14-18.

5.10 Берг О. В. О применимости принципа деления властей в местном самоуправлении / О. В. Берг // Право и политика. — 2001. — № 1. — С. 143.

5.11 Березко В. Э. Местное самоуправление в государстве / В. Э. Березко, Б. Н. Чичерин // Право и политика. — 2001. — № 4. — С. 128.

5.12 Борденюк В. Деякі аспекти співвідношення місцевого самоврядування, держави і громадянського суспільства в Україні / В. Борденюк // Право України. — 2001. — № 12. — С. 24-27.

5.13 Борденюк В. Деякі проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування у містах з районним поділом / В. Борденюк // Право України. — 2001. — № 2. — С. 53.

5.14 Борденюк В. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні / В. Борденюк // Вісник УАДУ. — 1996. — № 3.

5.15 Борденюк В. Сільський, селищний, міський голова у механізмі здійснення місцевого самоврядування : конституційно-правові аспекти / В. Борденюк / Право України. — 2011. — № 2. — С. 208-216.

5.16 Борденюк В. Сфера місцевого самоврядування і суди загальної юрисдикції / В. Борденюк // Юридична думка. — 2005. — № 7. — С. 4.

5.17 Бутко І. Деякі проблеми становлення і розвитку самоврядних територій і органів місцевого самоврядування / І. Бутко // Місцеве та регіональне самоврядування України. — 1992. — № 3. — С. 8.

5.18 Бутко І. До питання про статус українського міста / І. Бутко // Місцеве та регіональне самоврядування України. — 1994. — Вип. 1-2. — С. 58-66.

5.19 Вакуленко В. Проблеми управління комунальною власністю великих міст в сучасних умовах / В. Вакуленко // Вісник Української Академії державного управління. — 1996. — № 1. — С. 172-185.

5.20 Волков В. Щодо назви галузі права комунальне або муніципальне / В. Волков // Право України. — 2005. — № 12. — С. 34-35.

5.21 Головченко В. Конституційні принципи місцевого самоврядування / В. Головченко, О. Корпань // Право України. — 1998. — № 3 — С. 14-17; С. 30.

5.22 Граб В. Місцеве самоврядування: закони і реальність / В. Граб, Ю. Білик // Віче. — 1998. — № 5. — С. 32-40.

5.23 Делія Ю. Місцеве самоврядування як право територіальної громади / Ю. Делія // Право України. — 2005. — №5. — С. 45.

5.24 Делія Ю. Місцеве самоврядування як суб’єкт конституційних правовідносин / Ю. Делія // Право України. — 1999. — № 11. — С. 24-26.

5.25 Делія Ю. Юридична відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування / Ю. Делія // Право України. — 2003. — № 10. —

С. 29-32.

5.26 Дем’яненко Т. Правове регулювання бюджетних повноважень як категорії фінансової діяльності органів місцевого самоврядування України / Т. Дем’яненко // Підприємництво, господарство і право. — 2010. — № 12 (169). — С. 48-52.

5.27 Денчук Р. Органи місцевого самоуправління як суб'єкти управління комунальною власністю / Р. Денчук // Юридична Україна. — 2005. — № 3. — С. 64.

5.28 Дорохін Д. Проблема визначення фінансової основи місцевого самоврядування в Європейській хартії місцевого самоврядування / Д. Дорохін // Юридична Україна. — 2007. — № 1. — С. 35.

5.29 Друзюк С. Проблеми інституту місцевого самоврядування в аспекті конституційних поглядів М. С. Грушевського / С. Друзюк // Право України. — 1998. — № 3. — С. 7-8.

5.30 Журавель Я. Проблеми призначення виборів до органів місцевого самоврядування / Я. Журавель // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 100-101.

5.31 Загуменник В. Порівняльний аналіз законодавства про вибори депутатів до органів місцевого самоврядування / В. Загуменник, О. Гуреїв // Право України. — 2005. — № 10. — С. 7.

5.32 Заяць І. Обласний поділ в Україні: етапи та тенденції розвитку / І. Заяць // Право України. — 1999. — № 9. — С. 110-115.

5.33 Заяць І. Область: становлення сучасної регіональної політики в Україні / І. Заяць // Право України. — 1997. — № 6. — С. 20-24.

5.34 Калиновський Б. В. Державні гарантії і правозахисна роль державних органів щодо здійснення конституційних принципів місцевого самоврядування / Б. В. Калиновський // Право України. — 2002. — №10. — С. 29-32.

5.35 Кампо В. Дві системи місцевої влади: взаємодія, а не протистояння Розмежування функцій і повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (питання методології) / В. Кампо // Місцеве самоврядування. — 1998. — № 1-2. — С. 35-38.

5.36 Карташов Є. Г. Практика та досвід роботи органів місцевого самоврядування / Є. Г. Карташов // Вибори – 2006. Досвід. Проблеми. Перспективи : Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 31 жовтня - 1 листопада 2006 року). — 2007. — С. 395-397.

5.37 Кириченко Л. Народовладдя і місцеве самоврядування в Україні / Л. Кириченко // Право України. — 2001. — № 6. — С. 99-101.

5.38 Кириченко Л. Народовладдя і місцеве самоврядування в Україні Л. Кириченко // Право України. — 2001. — № 6. — С. 92-101.

5.39 Кириченко Л. Народовладдя у системі найважливіших соціальних зв’язків українського суспільства / Л. Кириченко // Юридический вестник. — 2001. — № 3. — С. 91.

5.40 Коваленко А. А. Місцеве самоврядування в столиці України / А. А. Коваленко // Державно-правова реформа в Україні : матер, наук.-практ.

конф. (листопад 1997 р.). — К., 1997. — С. 381-385.

5.41 Коваленко А. Місцеве самоврядування: природа, ознаки, межі / А. Коваленко // Право України. — 1997. — № 2. — С. 3–4.

5.42 Коваль В. Щодо законодавчого врегулювання статусу сільських селищних міських голів / В. Коваль, С. Лунецький // Право України. — 2000. — № 1. — С. 44-46.

5.43 Ковріга О. Відповідальність органів місцевого самоврядування за неправомірні дії / О. Ковріга // Право України. — 2001. — № 2. — С. 57 – 59.

5.44 Корнієнко М. Місцеве самоврядування та «урядова вертикаль»: модель організації виконавчої влади / М. Корнієнко // Місцеве самоврядування. — 1997. — № 3-4. — С. 37-41.

5.45 Корнієнко М. Пошук варіантів місцевого самоврядування ще продовжується / М. Корнієнко // Місцеве та регіональне самоврядування в Україні. — К., 1994. — Вип. 4 (9). — С. 17-21.

5.46 Корнієнко М. Районні у містах ради як конституційний інститут / М. Корнієнко / Право України. — 2011. — № 2. — С. 201-207.

5.47 Корнієнко М. Територіальна організація влади в Україні : якою вона має бути? / М. Корнієнко / Право України. — 2010. — № 4. — С. 239-248.

5.48 Косаківський А. Х. Конституційний статус столиці України м. Києва / А. Х. Косаківський // Проблеми управління сучасним містом: Тези доповідей та виступів на міжнародній науково-практичній конференції. — К., 1995. — С. 40-43.

5.49 Кравчук О. Визначення правової природи повноважень органів місцевого самоврядування / О. Кравчук // Юридична Україна. — 2006. — № 1. — С. 23-28.

5.50 Крупка Ю. М. Проблеми визначення правового статусу м. Києва / Ю. М. Крупка // Державно-правова реформа в Україні: Матер. наук.-практ. конф. (листопад 1997 р) — К.: 1997. — С. 385-387.

5.51 Крусян А. Децентрализация и деконцентрация публичной власти: соотношение в теории и законодательстве Украины / А. Крусян // Юридический вестник. — 1999. — № 1. — С. 29.

5.52 Крусян А. Местное управление и самоуправление: к постановке вопроса о содержании и понятии / А. Крусян // Юридический вестник. — 1998. — № 1. — С. 84.

5.53 Кудін С. Деякі аспекти відповідальності органів місцевого самоврядування за «Руською Правдою» / С. Кудін // Право України. — 2002. — №10. — С. 126-129.

5.54 Куйбіда В. Поняття місцевого самоврядування в Україні / В. Куйбіда, В. Чушенко // Право України. — 1998. — № 5 — С. 17-21.

5.55 Кучма Л. Уроки і перспективи місцевого самоврядування / Л. Кучма // Урядовий кур’єр. — 2000. — 12 грудня.

5.56 Лисенко О. Трансформація правового статусу органів місцевого самоврядування відповідно до європейських стандартів / О. Лисенко // Право України. — 2009. — № 4. — С. 132.

5.57 Літвінова О. Судовий захист прав органів місцевого самоврядування як одна з найважливіших гарантій місцевого самоврядування / О. Літвінова // Право України. — 2010. — № 12. — С. 272.

5.58 Лукашенко А. Повноваження органів в самоорганізації населення та статус їх керівників / А. Лукашенко // Юридична Україна. — 2010. — № 11 (95). — С. 50-55.

5.59 Максакова Р. М. Вибори як форма реалізації установчої влади в Україні: актуальні питання сьогодення / Р. М. Максакова // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2010. — № 1 (99). — С. 52-58.

5.60 Музика О. Повноваження органів місцевого самоврядування на отримання доходів у місцеві бюджети / О. Музика // Право України. — 2001. — № 4. — С. 25-27.

5.61 Мурашин О. Акти прямого народовладдя у механізмі правового регулювання / О. Мурашин // Право України. — 2000. — № 9. — С. 18-21.

5.62 Мурашин О. Акти прямого народовладдя, їх система та класифікація / О. Мурашин // Вісник Академії правових наук України. — 2000. — № 1. — С. 61.

5.63 Мурашин О. Акти прямого народовладдя: проблеми ефективності / О. Мурашин // Право України. — 1999. — № 10. — С. 3-7.

5.64 Мягченко М. Загальнотеоретичні засади діяльності органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування в Україні / М. Мягченко // Право України. — 2000. — № 7. — С. 20.

5.65 Огляд підготовлено М. Орзіх. Проект муніципального кодексу України // Юридический вестник. — 2001. — № 2. — С. 105.

5.66 Ославський М. Правові проблеми визначення природи місцевого самоврядування / М. Ославський, М. Козлов // Юридична Україна. — 2006. — № 2. — С. 26-33.

5.67 Парасюк В. Кодифікація законодавства про місцеве самоврядування: теоретичні питання / В. Парасюк // Право України. — 2000. — № 11. — С. 24.

5.68 Пашков О. Співвідношення органів місцевого управління й органів місцевого самоврядування / О. Пашков // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — №3. — С.25-27.

5.69 Пелих Н. А. Гарантії конституційного ладу України / Н. А. Пелих // Збірник наукових праць Держава і право. — Випуск 27. — Київ. — 2005. — С. 208-213.

5.70 Петришин О. Народовладдя — основа демократичної, правової, соціальної держави / О. Петришин // Право України. — 2009. — № 6. — С. 4.

5.71 Пришляк Г. Контроль народу за діяльністю органів місцевого самоврядування (теоретичний аспект) / Г. Пришляк // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 4. — С. 96-99.

5.72 Прієшкіна О. В. Місцеве самоврядування та конституційний лад України: питання теорії і практики / О. В. Прієшкіна // Держава і право. — Випуск 30. — Київ. — 2005. — С. 89-94.

5.73 Прієшкіна О. В. Роль та значення органів самоорганізації

населення в системі місцевого самоврядування України / О. В. Прієшкіна // Актуальні проблеми політики. — 2001. — № 10-11. — С. 640.

5.74 Прієшкіна О. Проблеми розвитку правової бази місцевого самоврядування в Україні / О. Прієшкіна // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. — 2000. — № 1. — С. 86.

5.75 Прокопа І. Сільські поселення в системі місцевого самоврядування / І. Прокопа // Право України. — 1998. — № 7 — С. 12-14.

5.76 Смирнова Т. Форми реалізації громадянами права на участь у місцевому самоврядуванні за Конституцією України / Т. Смирнова // Право України. — 1998. — № 5. — С. 21.

5.77 Смола М. Г. Местное самоуправление: некоторые проблемы организации и деятельности / М. Г.Смола, Г. В. Ветроумов // Юридический вестник. — 1996. — № 2. — С. 72-74.

5.78 Теплюк М. Публічна влада в Україні: визначення поняття і конституційно-правова природа / М. Теплюк // Право України. — 2009. — № 5. — С. 6.

5.79 Федоренко В. Л. Категорія «виборчий процес» у конституційному праві: теоретико-методологічні та законодавчі аспекти / В. Л. Федоренко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2010. — № 10. — С. 30-40.

5.80 Хоменець Р. «Анатомія» місцевого самоврядування / Р. Хоменець // Віче. — 2002. — № 3. — С. 50.

5.81 Хоменець Р. Інституційні проблеми визначення місцевого самоврядування / Р. Хоменець // Юридический вестник. — 2001. — № 4. — С. 129–131.

5.82 Хоменець Р. Участь населення у вирішенні питань місцевого значення / Р. Хоменець // Право України. — 2000. — № 7. — С. 21-22.

5.83 Хонда М. П. Функції столиці України – міста Києва та гарантії забезпечення їх реалізації: проблеми теорії і практики / М. П. Хонда // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 70-74.

5.84 Юр'єв С. Є. «Новий формат» місцевих виборів 2010 / С. Є. Юр'єв // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2010. — № 10. — С. 12-22.

5.85 Янюк Н. Правове регулювання взаємодії місцевого самоврядування і місцевої державної адміністрації: проблеми делегування повноважень / Н. Янюк, О. Бориславська // Право України. — 2006. — № 6. — С. 19.

5.86 Яцунська О. Проблеми становлення місцевого самоврядування в Україні: досвід соціологічного аналізу / О. Яцунська // Людина і політика. — 2000. — № 4. — С. 2-9.

6. Інтернет-ресурси:

6.1 http://www.president.gov.ua/ - Офіційний сайт Президента України;

6.2 http://www.rada.gov.ua/ – Офіційний портал Верховної ради України;

6.3 http://www.kmu.gov.ua/ – Офіційний портал Кабінету міністрів України;

6.4 http://vkksu.gov.ua/ – Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

6.5 http://reyestr.court.gov.ua – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України";

6.6 http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/sites.htm – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України;

6.7 http://www.scourt.gov.ua/ – Офіційний сайт Верховного Суду України;

6.8 http://www.minjust.gov.ua/ – Офіційний сайт Міністерства юстиції України;

6.9 http://www.constcourt.gov.ua/ – Офіційний сайт Конституційного Суду України;

6.10 http://www.cvk.ukrpack.net/ – Офіційний сайт Центральної виборчої комісії.